

Narzędziownik dla przedmiotu: JĘZYK POLSKI

Etap edukacyjny: szkoła podstawowa, klasy 4-8

Autorka: Agnieszka Bilska

Wstęp

Narzędziownik został przygotowany z myślą o nauczycielach szkół podstawowych poszukujących pomysłów na prowadzenie nowatorskich lekcji języka polskiego. Zebrane w materiale propozycje aplikacji i dobrych praktyk wspierają nowoczesną edukację polonistyczną, rozumianą także jako kształtowanie kompetencji kluczowych XXI wieku. Narzędziownik służy jako źródło inspiracji, pomysłów, gotowych narzędzi, z wykorzystaniem których można stworzyć i przeprowadzać prawie każdą lekcję kształcącą umiejętności wymagane podstawą programową z języka polskiego. To zbiór starannie wyselekcjonowanych portali, narzędzi, e-zasobów oraz przykładów dobrych praktyk nauczycielskich.

Polecane portale, aplikacje, e-zasoby i dobre praktyki

1. e-materiały do języka polskiego na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej

Kategoria: portal edukacyjny

Link: <https://zpe.gov.pl/ksztalcenie-ogolne/szkola-podstawowa/jezyk-polski?query=j%C4%99zyk+polski>

Zintegrowana Platforma Edukacyjna zawiera m.in. bezpłatnymi e-podręczniki i zasoby edukacyjne do języka polskiego. Dostępne treści można wyszukiwać po hasłach tematycznych, poziomach edukacyjnych oraz klasach. Wszystkie materiały dostępne są na zasadach otwartej licencji *Creative Commons*. Poza podręcznikami w skład platformy wchodzi również edytor lekcji i ćwiczeń interaktywnych.

2. Storybird

Kategoria: aplikacja/narzędzie

Link: <https://storybird.com/>

Platforma do tworzenia książeczek obrazkowych i opowiadań ilustrowanych artystycznymi grafikami dostępnymi w edytorze, które stanowią inspirację do kreatywnego pisania opowiadań, komiksów, wierszy aż po dłuższe formy literackie. Przykładowy scenariusz lekcji z wykorzystaniem Storybird:

https://bnd.ibe.edu.pl/files/upload/PRZYK%C5%81AD%20SCENARIUSZA%20LEKCJI%20WYKORZYSTUJ%C4%84CEGO%20STRON%C4%98%20STORYBIRD_9178.pdf

3. Wordart

Kategoria: aplikacja/narzędzie

Link: <https://wordart.com/>

Serwis umożliwiający tworzenie atrakcyjnych graficznie chmur wyrazowych ze słów wpisanych z klawiatury lub zaimportowanych z pliku. Może służyć do podsumowania wiadomości z lekcji, zilustrowania burzy mózgów, wprowadzenia do nowego tematu.

Pomysły na wykorzystanie aplikacji znajdziesz w artykule Marty Florkiewicz-Borkowskiej "Wyrazy ukryte w chmurach" - <http://www.superbelfrzy.edu.pl/glowna/wyrazy-ukryte-w-chmurach/>

4. Wordwall

Kategoria: aplikacja/narzędzie

Link: <https://wordwall.net/pl>

Portal umożliwia tworzenie ćwiczeń interaktywnych do wyświetlania na tablicy interaktywnej lub ekranie. Mogą być również odtwarzane na dowolnym urządzeniu z dostępem do Internetu, takim jak komputer, tablet, telefon czy właśnie tablica interaktywna. Uczniowie mogą w nie grać sami lub pod opieką nauczyciela, zmieniając się w czasie zajęć.

Do wyboru są różne formaty aktywności: teleturnieje, krzyżówki, wykreślanki i gry zręcznościowe, które da się przekonwertować na karty pracy do wydruku. Mogą być uzupełnieniem ćwiczeń interaktywnych lub stanowić samodzielne ćwiczenia.

Przykładowe ćwiczenie: <https://wordwall.net/pl/resource/318906/pan-tadeusz-ksi%C4%99ga-2>

5. Kahoot

Kategoria: aplikacja/narzędzie

Link: <https://kahoot.com/>

Kahoot - strona i aplikacja, w której użytkownicy mogą tworzyć własne quizy wielokrotnego wyboru lub z pytaniami w rodzaju prawda/fałsz przeznaczone do wykorzystania przez innych użytkowników. Gra w formie quizu przebiega w klasie, gdy na ekranie lub tablicy interaktywnej wyświetlają się pytania tekstowe, obrazkowe lub z elementami wideo, a uczestnicy na swoich smartfonach dołączają do quizu i wybierają poprawne odpowiedzi, spośród tych, które wyświetlają się na ekranach, przy okazji rywalizując na czas.

W trybie "challenge" istnieje możliwość udostępnienia uczniom quizu do rozwiązania poza klasą, na przykład jako zadanie domowe.

Przykładowy quiz: "Części mowy" <https://create.kahoot.it/share/czesci-mowy/6aa1aaa7-13a4-4e1f-bfe3-f3eb52fb9a21>

6. Ninateka

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://ninateka.pl/>

Platforma internetowa, na której udostępniane są zasoby Narodowego Instytutu Audiowizualnego - ponad sześć tysięcy filmów, spektakli, koncertów, słuchowisk i programów publicystycznych, dostępnych legalnie i bezpłatnie.

Dla uczniów i nauczycieli istnieje możliwość założenia konta w Ninetece Edu, dzięki któremu można bezpłatnie korzystać z materiałów audiowizualnych o charakterze edukacyjnym, dostępnych w serwisie. Dodatkowo nauczyciele zyskują również dostęp do scenariuszy lekcji, które ułatwiają prowadzenie zajęć z wykorzystaniem zasobów Ninetece.

7. Wolne Lektury

Kategoria: rekomendowany e-zasób

Link: <https://wolnelektury.pl/>

Wolne Lektury to biblioteka cyfrowa tworzona przez Fundację Nowoczesna Polska, z kolekcją 4400 utworów literackich - tekstów i audiobooków - lektur szkolnych i klasyki literatury polskiej i zagranicznej. Utwory należą do domeny publicznej lub są dostępne na wolnych licencjach, dlatego można je wykorzystać za darmo, kopiować i drukować. Książki można czytać bezpośrednio ze strony www lub pobrać - są dostępne w formatach PDF, TXT, oraz w wygodnych dla czytników ebooków formatach EPUB i MOBI. Wolne Lektury zachęcają także do remiksowania utworów, oferując narzędzie o nazwie "Leśmianator" - użytkownik wybiera utwory do remiksu, a specjalnie napisany program tworzy "wierszmiks", więcej tu: <https://wolnelektury.pl/lesmianator/>

8. Polski w rysunkach

Kategoria: dobra praktyka

Link: <https://polskiwrysunkach.blogspot.com/>

Fanpage na Facebooku: <https://www.facebook.com/polskiwrysunkach/>

Blog autorski nauczycielki języka polskiego Mai Mark oraz jej fanpage na Facebooku, na których znajdziemy kreatywne pomysły na artystyczne elementy lekcji języka polskiego- notatki graficzne (sketchnotki) i karty pracy do pobrania w formacie pdf. Co ciekawe, autorka sama rysuje dla uczniów "wklejki" do zeszytów.

9. Zakrecony belfer

Kategoria: dobra praktyka

Link: <http://zakreconybelfer.blogspot.com/>

Blog autorski nauczycielki języka polskiego Joanny Krzemińskiej, na którym dzieli się relacjami z lekcji przeprowadzonych w innowacyjny, kreatywny sposób, często z wykorzystaniem TIK. Polecamy również publikacje autorki na platformie Issuu: <https://issuu.com/zakreconybelfer>:

- propozycja zabaw w kodowanie bez użycia komputera pt. "Kodowanie na humanie" https://issuu.com/zakreconybelfer/docs/kodowanie_na_humanie
- wykorzystanie kostek do gry na języku polskim pt. "Turlane lekcje" https://issuu.com/zakreconybelfer/docs/turlane_lekcje_ce64a579a56d47

10. Scenariusz lekcji - Lekcja powtórzeniowa, wprowadzenie do projektu prezentacji "Charakterystyka Małego Księcia"

Kategoria: scenariusz lekcji

Link: <https://marzanka.pl/2019/04/04/695/>

Materiał pochodzi z bloga Marzanny Wiśniewskiej i zawiera instrukcje dla uczniów pomocne w realizacji projektu, który polega na zespołowym stworzeniu prezentacji z wykorzystaniem cytatów z "Małego Księcia". Projekt zakłada, że uczniowie będą pracowali w domu nad tą samą prezentacją, z wykorzystaniem możliwości pracy zdalnej i w chmurze. Autorka zgromadziła na blogu niezbędne do wykonania zadania ćwiczenia powtórzeniowe: w formie gier interaktywnych, materiałów multimedialnych, linków do zasobów online. Zamieściła kryteria sukcesu oraz poradniki, jak korzystać z narzędzi TIK niezbędnych do wykonania zadania.

11. Scenariusz lekcji - Pisownia wyrazów z „h” i „ch”

Kategoria: scenariusz lekcji

Powtórzenie i utrwalenie wiadomości, klasa 5, II etap edukacyjny. Na lekcji języka polskiego uczniowie powtarzają zasady pisowni wyrazów z „h” i „ch”, uzupełniając m.in. na stronie internetowej dyktando z lukami <https://www.ortograf.pl/dyktanda>

Źródło: "Technologie informacyjno-komunikacyjne na lekcjach. Przykładowe konspekty i polecane praktyki", Małgorzata Ostrowska, Danuta Sterna, "TIK w nauczaniu języka polskiego", <https://ceo.org.pl/publikacje/rozwoj-szkoly-i-doskonalenie/technologie-informacyjno-komunikacyjne-na-lekcjach>, str. 195

Podsumowanie

Rekomendowane e-zasoby i praktyki są wysoko cenione w środowisku nauczycieli praktyków, którzy na co dzień stosują nowoczesne metody w prowadzeniu zajęć z języka polskiego. Zasoby zaprezentowane w narzędziowniku są dostępne bez opłat, umożliwiają dostosowanie do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów, w tym uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Są to treści innowacyjne, wykorzystujące nowoczesne metody aktywizujące i angażujące uczniów, zawierające elementy korelacji międzyprzedmiotowych.

Proponowane zestawienie zostało przetestowane przez nauczycieli praktyków, w tym przez członków opiniotwórczej grupy Superbelfrzy RP. Proponowane narzędzia TIK mogą stanowić uzupełnienie nowoczesnego nauczyciela, a ich „elastyczny” charakter pozwala nauczycielowi/nauczycielce na budowanie własnego, indywidualnego narzędziownika.

Materiał dostępny na licencji Creative Commons: Uznanie autorstwa 4.0. Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego i autorek. Zezwala się na dowolne wykorzystanie materiałów w tym utworów, tworzenia i rozpowszechniania ich kopii w całości lub we fragmentach, wprowadzania zmian i rozpowszechniania utworów zależnych - pod warunkiem zachowania niniejszej informacji licencyjnej i wskazania autorki oraz Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego jako właścicieli praw do tekstu. Tekst licencji dostępny na stronie: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl>.